

SAVET ZA ŠTAMPU

Komisija za žalbe

Br.73

28.12.2017.

Beograd

ZAPISNIK

Sa 72. sednice Komisije za žalbe, održane 28.12.2017. godine, sa početkom u 18 sati u prostorijama Saveta za štampu

Prisutni svi članovi Komisije: Zlatko Čobović, Stojan Marković, Tamara Skrozza, Vlado Mareš, Vera Barišić-Popović, Petar Jeremić, Ivana Stjelja, Vera Didanović, Dragan Đorđević, Ljiljana Smajlović i Nevena Krivokapić.

Ostali prisutni: Ivica Smolić, podnosilac žalbe, Kristina Kostić iz advokatske kancelarije „Stojković“, koja zastupa „Blic“ i Gordana Novaković, generalna sekretarka Saveta za štampu

Dnevni red:

1. Razmatranje žalbe Ivica Smolića na tekst objavljen u dnevnom listu „Kurir“
2. Razmatranje žalbe Nataše Mijušković na tekst objavljen u dnevnom listu „Informer“
3. Razmatranje žalbe Snežane Terzić na tekst objavljen u dnevnom listu „Blic“

Na početku sednice generalna sekretarka je obavestila prisutne da je žalba Saše Paunovića na tekst objavljen na portalu „Srbijadanas.com“, čije je razmatranje na prethodnoj sednici odloženo, u međuvremenu rešeno medijacijom.

1. Ivica Smolić, bivši predsednik Izvršnog odbora Komercijalne banke, podneo je žalbu Savetu za štampu zbog dva teksta u kojima se protiv njega iznose optužbe za primanje mita i lažno predstavljanje rezultata poslovanja banke, a kojima je, po njegovom mišljenju, list „Kurir“ prekršio sve odredbe iz poglavlja Istinovitost izveštavanja Kodeksa novinara Srbije, odredbe koje se odnose na novinarsku pažnju, odnosno slepo verovanje izvoru informacije, kao i odredbu o obavezi poštovanja privatnosti, pre svega zato što su uz tekstove objavljene i njegove fotografije u krupnom planu. U toku rasprave, Ljiljana Smajlović je rekla da je ključni problem što „Kurir“ nema apsolutno nikakav dokaz za veoma ozbiljne optužbe koje su iznete. Petar Jeremić je naglasio da je on, radeći monitoring dnevnih novina u proteklom periodu, ove tekstove ocenio kao nesporno kršenje Kodeksa. Podsetio je i da se Komercijalna banka posle tih tekstova oglasila saopštenjem, koje su objavili drugi mediji, ali nije video da je to objavljeno i u „Kuriru“. Dodao je, međutim, da misli da podnosiocu žalbe nije prekršeno pravo na privatnost. Slično mišljenje imala je i Tamara Skrozza, koja je takođe ocenila da objavljivanjem fotografija rukovodioca banke, kome je kao javnoj ličnosti pravo na privatnost suženo, nije pređena granica zaštite tog njegovog prava. Ona je istakla da smatra da je tekstovima prekršena odredba o obavezi poštovanja prava na pretpostavku nevinosti, što u žalbi nije navedeno.

Ivana Stjelja je ponovila tvrnju koju je iznela i na prethodnoj sednici - da se ne može govoriti o povredi prava na pretpostavku nevinosti kada krivični postupak nije ni pokrenut. Ona je rekla da je to jasno i iz rešenja Višeg suda u Beogradu koje je dostavljeno uz odgovor na žalbu, što je potvrdila i Nevena Krivokapić, dodajući da je malo iznenađena rešenjem suda. Na primedbu Petra Jeremića da Komisiji model treba da bude Kodeks, a ne zakoni i sud, Stjelja je ponovo ukazala i da se sve smernice uz ovu tačku Kodeksa odnose na okrivljene ili osumnjičene, dakle na ljude protiv kojih se vodi postupak. Ljiljana Smajlović je rekla da ona smatra da je sasvim dozvoljeno reći da je neko, recimo, lopov i da pretpostavka nevinosti ne bi trebalo da važi u tom slučaju, ali da ovde nije reč o tome da je novinar izneo vrednosni sud, već je Smolić optužen za vrlo konkretna dela. Nevena Krivokapić je ocenila i da se novinari ni malo nisu potrudili da, pre objavljivanja, provere informacije koje su dobili, dodavši da na sajtu banke postoje revizorski izveštaji, te da je novinar, da je hteo, ipak mogao da dođe do nekih informacija. Zlatko Čobović je rekao da je neprihvatljivo i to što Smolića nisi ni pozvali da ga bilo šta pitaju, te da odgovor advokata lista vređa inteligenciju. Oni tvrde da je reč o kritičkom osvrtu na rad banke, a optužuju čoveka za ozbiljna krivična dela, bez ikakvih dokaza. Takođe, dodao je, tvrde da nisu napisali tekst samo na osnovu anonimnog izvora jer imaju još četiri sagovornika, ali je istina da ti sagovornici ne govore ništa o onome za šta je „Kurir“ optužio bivšeg rukovodioca banke. Nakon rasprave, Komisije je jednoglasno odlučila da su prekršene tačke 1,2,3,4 i 5 iz poglavlja Istinitost izveštavanja, kao i tačke 1 i 2 iz poglavlja Novinarska pažnja. Jednoglasno je odlučeno i da nije prekršena odredba o poštovanju privatnosti. Odluku da je objavljenim tekstovima prekršena i tačka 3 poglavlja IV, koja se odnosi na obavezu poštovanja pretpostavke nevinosti, Komisija je donela sa osam glasova „za“, dva „protiv“ i jednim „uzdržanim“.

2. Nataša Mijušković podnela je žalbu jer je „Informer“, kako je navela, po ko zna koji put objavio test usmeren na njenu ličnu i profesionalnu degradaciju. List je optužio zbog toga što nije osudila napad na novinarku televizije „Pink“ tokom protesta Dveri. Petar Jeremić je, u toku rasprave, ocenio da je možda prekršena i odredba Kodeksa po kojoj je prećutkivanje činjenica koje mogu bitno da utiču na stav čitalaca jednako namernom iznošenju laži. U ovom slučaju, kako je objasnio, prećutana je činjenica da je podršku kolegici Nataši Jeremić Nataša Mijušković iskazala nakon što je optužena da upravlja celokupnim narko tržištem u Srbiji. Dodao je da je reč o uobičajenom načinu na koji se „Informer“ obračunava sa svakim ko uradi nešto što se njima ne dopada. Nevena Krivokapić je rekla da je tekst prilično besmislen i da autor sam sebe demantuje, jer najpre kaže da RTS nije uopšte osudio napad na novinarke „Pinka“, a onda da je o tome neutralno izveštavao. Tamara Skrozza je istakla da je veoma dobro što se Nataša Mijušković uporno žali na svaki tekst „Informera“ kojim je oštećena i da je to odličan način borbe protiv takve vrste izveštavanja. Komisija je potom jednoglasno odlučila da je list prekršio tačke 1,4 i 5 poglavlja Istinitost izveštavanja.

3. Snežana Terzić podnela je žalbu zbog toga što je autor spornog teksta, kako je navela, zlonamerno, tenedenciozno i neistinito izvestio javnost o javnoj tribini „Istina o MMR vakcini i vakcinaciji“, održanoj 6. novembra 2017. Iz rasprave i odlučivanja o ovoj žalbi bila je izuzeta Vera Didanović, zaposlena u kompaniji Ringier Axel Springer, koja je izdavač „Blica“. Zlatko Čobović je, u

toku diskusije, rekao da je osnovno pitanje u ovom slučaju da li se izrazi upotrebljeni u tekstu, poput „agresivni i primitivni komentari“, „sulude tvrdnje“, „ispadi“, „izvesna Terzić“ mogu smatrati optužbama, klevetama i glasinama. Po njegovom mišljenju, ne mogu i zato ne smatra da je time prekršen Kodeks. Takođe, kako je rekao, to što je drugi list, kako je navedeno u žalbi, drugačije izvestio ne znači ništa, jer svaki novinar ima pravo da izvesti o određenm događaju onako kako misli da treba, odnosno u skladu sa svojim doživljajem profesionalnog izveštavanja. Dodao je da, istina, u izveštaju ne bi trebalo da stoje komentari novinara i da su u tekstu malo „pobrkani“ žanrovi, da je tekst loš i da sa tribine nije preneto ništa osim svađe, ali da ipak misli da Kodeks nije prekršen. Ivana Stijela je rekla da je snimak te tribine dostupan na Jutjubu i da je i ona stekla utisak na je tribina agresivno prekidana (mada tribine i postoje da bi se sučelila različita mišljenja), te da novinar nije izvestio netačno. Istakla je i da novinar mora da stane na stranu nauke kada joj se suprotstavi dogma. Nevena Krivokapić je ocenila da Snežana Terzić ne osporava tačnost izjava koje su u tekstu prenete, da ne tvrdi da je bilo šta neistinito, već se žali na način izveštavanja. Po njoj, tekst jeste senzacionalistički, fokus je na ponašanju publike i prekidanju tribine, a ne na tome šta su lekari rekli o temi koja je od izuzetnog javnog značaja. Tamara Skrozza je naglasila da njoj smeta što je upotrebljen termin „antivakcinaška mafija“, koji se inače često koristi u tekstovima o vakcinaciji. Po njenom mišljenju, to jeste uvreda za ljude koji su protiv vakcinacije. „Bez obzira što se ja sa njima ništa ne slažem, oni imaju pravo na slobodu govora i ne možete da ih optužite da su mafija, jer to podrazumeva da je reč o visoko oragnizovanoj grupi koja je dobila novac da ostvari neki cilj, što predstavlja tešku optužbu“. Petar Jeremić je na to odgovorio da u tekstu ima „teških reči“, ali je istina da i svi ti ljudi iznose ozbiljne optužbe protiv druge strane, odnosno protiv lekara i epidemiologa, koji su, za njih, „farmakomafija“, pa onda moraju biti spremi i da istrpe kritike. Ljiljana Smajlović je rekla da je termin mafija toliko ušao u svakodnevnu, kolokvijalnu upotrebu da praktično nema nikakvo stvarno značenje, niti je više uvreda. Dodala je i da Komisija ne treba da se bavi time da li je novinar „Blica“ trebalo da izveštava na taj način ili ne, on je prosto izvestio o onome što mu se činilo zanimljivijim, a to je da je tribina prekidana, a ne da su epidemiolozi govorili da decu treba vakcinisati, jer je to već poznato. Komisija je, po okončanju rasprave; sa osam glasova „za“ i dva „uzdržana“ odlučila da „Blic“ nije prekršio Kodeks novinara Srbije.

Sednica je završena u 19.05 sati.

Zapisnik vodila

Gordana Novaković

Predsedavajući

Zlatko Čobović